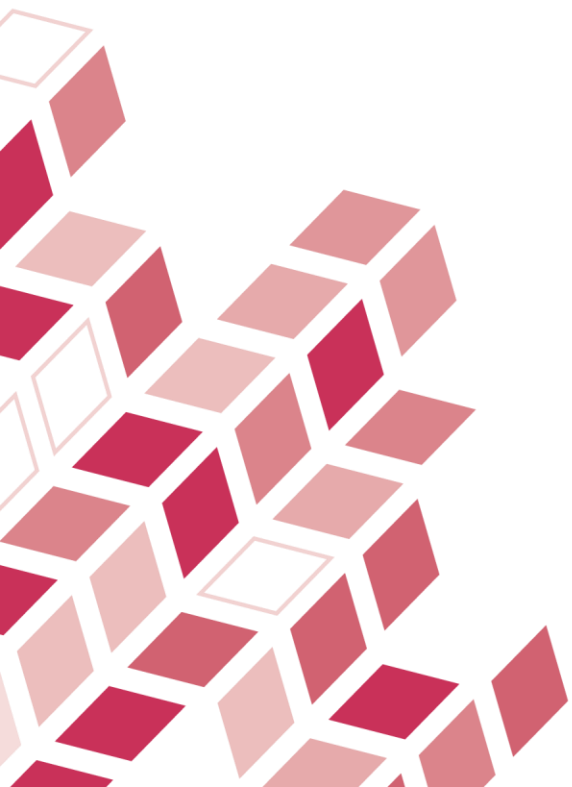

NOKUTS tilsynsrapporter

Universitetet i Nordland

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen

Juni 2012

Institusjon:	Universitetet i Nordland
Dato for vedtak:	[12.06.2012]
Sakkyndige:	Airi Rovio-Johansson Kjetil Solvik Frode Eika Sandnes Ina Tandberg
Saksnummer:	09/216

Forord

Ifølge lov om universiteter og høyskoler skal alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning ha et system for kvalitetssikring av utdanningen. NOKUT har fått i oppdrag å evaluere institusjonenes system for kvalitetssikring. Det skal ikke gå mer enn seks år mellom hver gang en institusjons kvalitetssystem blir evaluert. Den sakkyndige komiteen som har evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Nordland, besøkte institusjonen 4. oktober og 9.–11. november 2011, og leverte sin rapport 26. april 2012. Komiteen hadde følgende sammensetning:

- professor Airi Rovio-Johansson (leder)
- professor Frode Eika Sandnes
- studie- og FOU-sjef Kjetil Solvik
- student Ina Tandberg

Seniorrådgiver i NOKUT, Ole Espen Rakkestad, var komiteens sekretær. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved Universitetet i Nordland som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer mv.

Denne tilsynsrapporten består av rapporten fra den sakkyndige komiteen og Universitetet i Nordlands uttalelse til den sakkyndige rapporten. Begge disse dokumentene var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 12. juni 2012, hvor følgende vedtak ble fattet:

System for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Nordland godkjennes.

Oslo, 12. juni 2012

Terje Mørland
direktør

Innhold

Forord	i
1 Evaluering av universiteters og høgskolers system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten	1
1.1 Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Nordland	1
2 Kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet ved Universitetet i Nordland.....	2
3 Fokus for evalueringen	3
3.1 Kvalitetssikring av fleksible utdanningsløp	3
3.1.1 Presentasjon.....	3
3.1.2 Komiteens drøftinger og vurderinger	4
3.2 Kvalitetssikring av studieprogramkvalitet.....	5
3.2.1 Presentasjon.....	5
3.2.2 Komiteens drøftinger og vurderinger	6
4 Konklusjon – har Universitetet i Nordland et tilfredsstillende system for kvalitetssikring av utdanningen?	7
5 Komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet	8
6 Vedlegg.....	9
6.1 Dokumentasjon fra Universitetet i Nordland.....	9
6.2 Program for den sakkyndige komiteens hovedbesøk ved institusjonen	9
6.3 Sakkyndig komité's mandat.....	11
6.4 NOKUTs evalueringskriterier	11
6.5 Uttalelse fra institusjonen	13

1 Evaluering av universiteters og høyskolars system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten

I forskrift til Lov om universiteter og høyskoler heter det at «Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet» (§ 2–1, (1)).

Kvalitetssikringssystemet er utdanningsinstitusjonenes redskap for å skaffe seg nødvendig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne utdanningstilbud. Innenfor rammene av lov og forskrift er det institusjonene selv, som ut fra egen størrelse, faglige profil og andre forhold ved institusjonen, bestemmer hvordan systemet skal utformes.

I henhold til lov om universiteter og høyskoler er det NOKUTs oppgave å evaluere institusjonenes systemer for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten etter kriterier som organet fastsetter. NOKUT har gjennomført slike evalueringer siden 2003, og innledet våren 2009 sin andre runde med slike evalueringer. Evalueringskriteriene er i andre runde i større grad rettet inn mot å vurdere institusjonenes bruk og nytte av kvalitetssikringssystemene.

NOKUT bruker sakkyndige komiteer i sine evalueringer. Komiteene skal vurdere hvorvidt institusjonene tilfredsstillende oppfyller kravene til kvalitetssikring av egne studietilbud. En evaluering av et kvalitetssikringssystem er således ikke en faglig vurdering av innhold og kvalitet i de enkelte studier, men en evaluering av institusjonens systematiske arbeid for å sikre og forbedre slik kvalitet.

Den sakkyndige komiteen baserer sine vurderinger på dokumentstudier og på samtaler med relevante aktører ved institusjonen. Det gjennomføres to institusjonsbesøk. Under det innledende besøket diskuterer institusjonsledelsen og evalueringskomiteen status i kvalitetsarbeidet og innretningen på evalueringen. Komiteens hovedbesøk ved institusjonen vil inneholde samtaler med ulike grupper og aktører. Komiteen kan her velge å gå mer detaljert inn i utvalgte deler av institusjonens kvalitetssikringssystem og kvalitetssikringsarbeid.

1.1 Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Nordland

Den sakkyndige komiteen som har evaluert systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Nordland har bestått av:

- professor Airi Rovio-Johansson, Göteborgs universitet (leder)
- studie- og FOU-sjef Kjetil Solvik, Norges musikkhøgskole
- professor Frode Eika Sandnes, Høgskolen i Oslo og Akershus
- student Ina Tandberg, Universitetet i Tromsø

Seniorrådgiver Ole Espen Rakkestad i NOKUT har vært komiteens sekretær. Komiteen besøkte institusjonen 4.10 og 9.-11.11. 2011. Ved hovedbesøket hadde komiteen samtaler med studenter, faglige og administrative ledere på institusjonsnivå, representanter for praksisfeltet, programansvarlige, vitenskapelig ansatte, administrativt ansatte og representanter for studieutvalg på fakultets- og institusjonsnivå. Oversikt over tilsendt dokumentasjon og program for hovedbesøket er

lagt ved. Før rapporten ble avlevert har institusjonen sett et utkast til rapport for å vurdere eventuelle feil eller misforståelser.

2 Kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet ved Universitetet i Nordland

Universitetet i Nordland (UiN) ble etter søknad tildelt universitetsstatus fra 1. januar 2011, og var på evalueringstidspunktet Norges yngste og nest minste universitet. Universitetet har ca. 5700 registrerte studenter og ca. 315 vitenskapelige årsverk. Institusjonens faglige virksomhet er organisert i fire fakulteter som alle kan tildele doktorgrad (navn på ph.d. –graden fakultetet tildeler i parentes): Fakultet for biovitenskap og akvakultur (akvakultur), Fakultet for samfunnsvitenskap (sosiologi), Handelshøgskolen i Bodø (bedriftsøkonomi) og Profesjonshøgskolen (studier av profesjonspraksis). Systemet for kvalitetssikring ved den daværende Høgskolen i Bodø ble første gang godkjent av NOKUT i 2005.

Ved Universitetet i Nordland er kvalitetssikringssystemet ett av flere elementer i Kvalitetshåndboka. Håndboka er nettbasert og omfatter:

- ledelse og styring
- studier og utdanningsforløp
- forskning
- kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten
- støtteprosesser

Det nåværende systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Nordland ble vedtatt av institusjonens styre 16. desember 2010. Noen mindre justeringer er foretatt i perioden fram til evalueringstidspunktet. Systemets hovedbestanddel er av institusjonen beskrevet slik (*Universitetet i Nordland – Forslag til kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten* Styresak 103/10, HBO/UiN):

«1. **Kvalitetshåndbok** – som beskriver kritiske prosesser i institusjonen.

2. **Evalueringer, undersøkelser og analyser** – knyttet til de fire definerte kvalitetsområdene (inntakskvalitet, rammekvalitet, programkvalitet og resultat-kvalitet).

3. **Internrevisjoner** – som undersøker om praksis i institusjonen er i tråd med beskrivelsene i kvalitetshåndboka.

4. **Avvikshåndtering** – som gir institusjonens brukere anledning til å melde fra om (både positive og negative) avvik innenfor institusjonens totale virksomhet, samt sikrer oppfølging av slike meldinger.

5. **Kvalitetsrapport** – som gir universitetets styre en framstilling av kvalitetsarbeidet i institusjonen, kvalitetsutviklingen innenfor utdanningsområdet samt forslag til tiltak som skal sikre en positiv utvikling».

Revideringsarbeidet som ledet fram til nytt system ble påbegynt i 2008, og tok særlig utgangspunkt i erkjente utfordringer knyttet til eierskap til systemet, dokumentasjon av aktiviteter og vurderinger, og

systemets evne til å skape kvalitetsforbedringer. En rekke endringer ble gjort for å møte disse utfordringene, som dog fortsatt er viktige satsingsområder i kvalitetsarbeidet. Som mer spesifikke prioriteringer i dagens situasjon, framholder institusjonen kvalitetsarbeidet på ph.d.- programmene og kvalitetssikringen av nettstøttede utdanningstilbud.

3 Fokus for evalueringen

I det innledende møtet med universitetets ledelse ble ulike perspektiver drøftet med utgangspunkt i institusjonens oversendte skriv om aktuelle utfordringer i kvalitetsarbeidet. Komiteen kom fram til at den i evalueringen ønsket å belyse følgende temaer nærmere:

- 1) kvalitetssikring av fleksible utdanningsløp
- 2) kvalitetssikring av studieprogramkvalitet

Foran hovedbesøket fikk den sakkyndige komiteen tilsendt supplerende dokumentasjon relatert til de valgte fokusområdene (se kap. 6). Under hovedbesøket intervjuet komiteen institusjonens ledelse, tillitsvalgte studenter, ikke-tillitsvalgte studenter, vitenskapelig ansatte, programansvarlige, representanter for praksisfeltet (lærer- og sykepleieutdanningene), administrativt ansatte (Senter for etter- og videreutdanning), representanter for fakultære studiekvalitetsutvalg, Læringsmiljøutvalget og representanter for det sentrale studiekvalitetsutvalget. Intervjuene med de ikke-tillitsvalgte studentene og representantene for praksisfeltet ble gjennomført som videokonferanse.

3.1 Kvalitetssikring av fleksible utdanningsløp

3.1.1 Presentasjon

Universitetet i Nordland tilbyr en rekke nettbaserte studier. De nettbaserte profesjonsutdanningene til grunnskolelærer og sykepleier er omfattende, og det er særlig kvalitetssikringen av disse den sakkyndige komiteen har fokusert på. På evalueringstidspunktet hadde universitetet tre slike studietilbud:

- bachelor i sykepleie, nett- og praksisbasert
- grunnskolelærer for 1.-7.trinn, nett- og praksisbasert
- grunnskolelærer for 5.-10.trinn, nett- og praksisbasert

Studietilbudet i sykepleie gis som deltid over fire år, mens grunnskolelærerutdanningene er fulltidsstudier (fire år). Førstnevnte tilbud har kun tatt opp studenter i to år (ennå ingen uteksaminerte studenter), mens sistnevnte ble etablert i 2010. I tillegg til de nettstøttede læringsaktivitetene, avholdes det samlinger med felles undervisning, og studentene må gjennomføre praksisperioder slik rammeplanene tilsier. Utdanningene understøttes av Senter for etter- og videreutdanning (SEVU).

UiNs kvalitetssikringssystem omfatter all utdanning ved institusjonen, og de nettbaserte tilbudene skal i utgangspunktet kvalitetssikres på samme måte som campusutdanningene - hvilket blant annet

innebærer midtveiseevaluering og avsluttende evaluering av alle emner. I Kvalitetshåndboka er det dog lagt opp til at «Emneundersøkelse avsluttende – Nettbaserte studier» skal ha sin egen prosessbeskrivelse, men denne var ikke skrevet inn i håndboka da evalueringen fant sted. I oversendelsesbrevet med supplerende dokumentasjon av 14. oktober 2011, skriver rektor og universitetsdirektør: «Vi er kommet godt i gang med å utvikle nye rutiner for kvalitetssikring av de nettbaserte tilbudene, men er fortsatt i en pågående utviklingsfase».

3.1.2 Komiteens drøftinger og vurderinger

Det er komiteens inntrykk at kvalitetssikringen av UiNs nettbaserte studier ikke skiller seg vesentlig fra kvalitetssikringen av universitetets øvrige studietilbud, verken med hensyn til omfang eller metoder. Det er naturligvis både positive og negative aspekter ved dette: i positiv retning teller at de nettbaserte studiene kvalitetssikres systematisk og i henhold til et institusjonsovergrepene system, mens man på minussiden kan anføre at institusjonens ambisjoner om å finne fram til og/eller tilpasse metoder som er spesielt egnet til å sikre og utvikle kvaliteten ved nettopp denne type utdanningstilbud, hittil ikke har manifestert seg i særskilte rutiner og prosedyrer.

Verken de fakultetsvise studiekvalitetsrapportene, den sentrale årsrapporten om studiekvalitet eller Kvalitetshåndboka indikerer spesielle utfordringer med hensyn til evalueringsrutinene ved de nettbaserte studietilbudene. Intervjuene komiteen foretok under institusjonsbesøkene indikerer at både midtveis- og sluttevalueringer gjennomføres på alle emner – på Fronter og på papir (i forbindelse med samlinger). Ved noen studier gjennomføres det også en egen evaluering ved avslutningen av hvert semester.

Lav svarprosent er en utfordring på de nettbaserte profesjonsutdanningene, men kan antakelig i noen grad knyttes til at nettstudentene har mulighet til løpende å gi tilbakemeldinger og komme med spørsmål på et eget forum på Fronter. Faglærere og kullkoordinator har forpliktet seg til å besvare spørsmål og meldinger i løpet av 48 timer. Komiteen har notert seg denne ordningen som et positivt bidrag til kvalitetssikring og -utvikling, som dog er lite omtalt i sentrale kvalitetsdokumenter og systembeskrivelser. Intervjuede studenter uttrykker seg positivt om denne ordningen, men finner ellers at ”evalueringstrykket” ved utdanningene totalt sett er i overkant høyt.

Det er en veletablert sammenheng mellom deltakelse i studentevalueringer og hvorvidt studentene får tilbakemeldinger om resultatene som framkommer, og om eventuelle tiltak som iverksettes på bakgrunn av evalueringene. Det er komiteens inntrykk at det er relativt stor variasjon fra emne til emne i hvordan tilbakemeldinger gis med hensyn til hyppighet og omfang, men komiteen registrerer som positivt at det i enkelte tilfeller gjøres faste avtaler med studentene om når tilbakemeldinger skal gis. Komiteen vil i denne sammenheng minne om betydningen av å gi tilbakemeldinger til studentene også i de tilfeller der det ikke iverksettes tiltak, da fortrinnsvis med begrunnelse.

De nettbaserte lærer- og sykepleierutdanningene har praksis på samme vis og i samme omfang som de campusbaserte utdanningene, og praksis skal også kvalitetssikres på samme måte. Komiteen har generelt et godt inntrykk av kontakten mellom universitetet og praksisinstitusjonene i forbindelse med planlegging og gjennomføring av praksis, og ser at de utfordringer som finnes på dette området gjelder i samme grad for campusstudenter som for nettstudenter.

I mer kritisk retning vil komiteen anføre at kvalitetssikringen av de nettbaserte profesjonsutdanningene er beskjedent dokumentert i programrapporter, fakultetenes kvalitetsrapporter og institusjonens studiekvalitetsrapport. Rett nok skyldes dette for en stor del at programrapportene (som går inn i fakultetsrapportene) er holdt i et knapt og etter hvert ganske standardisert format, men komiteen kan ikke se at dette skulle være til hinder for at kvalitetssikringen av nyetablerte og såpass særpregede, men samtidig sentrale, utdanninger ikke kunne få en noe fyldigere omtale. Spesielt i den tidlige fase disse utdanningene nå er i, burde det være rom for en noe mer inngående drøfting av både metoder, resultater, forventet utvikling og planlagte tiltak. Komiteen vil dog gi positiv oppmerksomhet til programrapporten fra ”Grunnskolelærer for 5. – 10. trinn, nett- og praksisbasert”, som har et noe mer inngående vurderings- og analyseavsnitt der det bl.a. heter:

Særlig er det å få til gode læringsprosesser via nettet en stor utfordring for nettstudenten. Her har vi gjort oss noen gode erfaringer ved bruk av nettseminar (synkrone og asynkrone). Men forskningsbasert læring gjennom samhandling med nettlærer (faglærer), praksislærer og student via læringsplattformen og bruk av nettbaserte kommunikasjonssystemer vil være utviklingsområder vi hele tiden vil jobbe videre med.

Om arbeidet med kvalitetssikring og – utvikling av disse studietilbudene vil komiteen ellers anføre at det skjer mye positivt. SEVU bidrar med god teknisk og praktisk tilrettelegging for både studenter og ansatte ved de nettbaserte studiene, og framstår som en ressurs også når det gjelder å finne fram til nye pedagogiske løsninger. Komiteen registrerer at det blir jobbet med kvalitetssikringen av nettbaserte studier både i særskilte prosjekter og hos fakultetets (Profesjonshøgskolens) lokale studiekvalitetsutvalg. Resultatene er hittil gode: studentene på de nettbaserte utdanningene gjør det minst like godt til eksamen som campusstudentene. Faglærere oppgir at arbeidsformene på nett gjør det forholdsvis enkelt å følge med på hvordan og hvor mye studentene jobber, og at man har lykket med å stimulere studentene til å etablere gode arbeidsvaner tidlig i studiet.

3.2 Kvalitetssikring av studieprogramkvalitet

3.2.1 Presentasjon

Som nevnt ovenfor skjeller systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Nordland mellom fire kvalitetsområder: inntakskvalitet, rammekvalitet, programkvalitet og resultat-kvalitet. Programkvalitet definerer institusjonen som:

- kvalitet i studieplaner
- kvalitet i organisering og gjennomføring av læringsarbeidet

Med til dette området hører dermed aktiviteter som:

- midtveisevaluering
- emneevaluering/sluttevaluering
- eksternt panel – kontakt med arbeids- og næringsliv
- studieprogramvurdering

- oppfølging av nasjonale evalueringer/revideringer
- fakultetsvis studiekvalitetsrapport

Med valget av fokusområdet studieprogramkvalitet ønsket komiteen først og fremst å se på kvalitetssikringen av *studie*programmene som minste enhet. De sentrale aktivitetene for kvalitetssikring av programmene er eksternt panel, studieprogramvurdering og fakultære studiekvalitetsrapporter. Studieprogramvurderingene skal i det reviderte systemet for kvalitetssikring av utdanningen gjennomføres av programansvarlig på årlig basis, og dokumenteres i fakultetets studiekvalitetsrapport. Denne strukturen er ny i det reviderte systemet, og slik det ble nevnt i kap 3.2 (over) har man ønsket å standardisere rapportene ved bruk av maler. Studieadministrasjonen utarbeider gjennomstrømningsdata for det enkelte program i et fast tabellformat for å lette de programansvarliges arbeid med rapporten og for å sikre korrekte tall.

Eksternt panel er også et nytt grep i kvalitetsarbeidet, og ble første gang gjennomført høsten 2011. Ordningen er beskrevet slik: ”Hvert tredje år tar hvert fakultet initiativ til kontakt med arbeids- og næringslivet, enten gjennom møter eller undersøkelser. Formålet skal være å drøfte studieprogrammenes utforming og innhold sett i relasjon til samfunnets kompetansebehov.”

3.2.2 Komiteens drøftinger og vurderinger

Komiteen er grunnleggende positiv til innføringen av systematisk rapportering fra hvert program til en fakultær kvalitetsrapport. Institusjonens øverste ledelse og dekanene er tilfredse med nyordningen så langt, og fremhever spesielt hvordan bedre oversikt over programmene status gjør det lettere å styre fakultet og institusjon.

Det er samtidig komiteens oppfatning at programrapportene foreløpig inneholder for lite analyse og vurderinger, og at tallmaterialet mange steder sier forholdsvis lite. Tabellene i mange av programrapportene inneholder bare tall for antall registrerte studenter på programmet siste år. Det er grunn til å anta at tallmaterialets kvalitet vil bedre seg med tiden, men komiteen oppfordrer institusjonen til å følge utviklingen nøye. Hva vurderinger og analyse angår, anser komiteen at det knappe formatet gir minimal informasjon om innholdet i eventuelle drøftinger som har funnet sted omkring struktur, konsistens og progresjon i programmet. Likeledes savner komiteen et innslag av strategiske vurderinger omkring planer og utfordringer framover. Det sentrale studiekvalitetsutvalget ved institusjonen gir uttrykk for en lignende oppfatning, og peker bl.a. på at dette ville gjøre program- og fakultetsrapportene mer verdifulle som innspill i budsjettprosessen.

Komiteen stiller seg positiv til de foreliggende planer om implementering av såkalt eksterne paneler for vurdering av studieprogram. På evalueringstidspunktet forelå kun én rapport fra slikt panel, noe som gjør det vanskelig å vurdere ordningen. Det er imidlertid komiteens oppfatning at slike innslag av eksternt vurdering generelt er et positivt kvalitetssikringselement, og etter den foreliggende rapporten fra bachelor i biologi å dømme kan planene som er lagt for slik vurdering fungere godt. Panelrapporten fra vurderingen av bachelor i biologi synes å indikere at det ikke er formulert noen faste problemstillinger for de eksterne panelene, slik at dette kan variere fra vurdering til vurdering. Komiteen vil oppfordre institusjonen til å vurdere hvorvidt det ville være en fordel å ha mer standardiserte problemstillinger med tanke på å avdekke eventuelle tendenser på tvers av programmer og fakulteter. Komiteen vil dessuten påpeke at de eksisterende prosedyrebeskrivelsene for bruk av

eksterne paneler er noe uklare med hensyn til hvor hyppig det enkelte studieprogram vil bli gjenstand for slik ekstern vurdering, da det legges til det enkelte fakultet å avgjøre hvilke studieprogrammer som skal vurderes i hver runde (hvert tredje år). Komiteen ser at det er hensiktsmessig med en viss fleksibilitet i utvelgelsen av programmer, men er likevel av den oppfatning at institusjonen bør sørge for at det ikke går mer enn 4-5 år mellom hver gang det enkelte program vurderes av et eksternt panel.

4 Konklusjon – har Universitetet i Nordland et tilfredsstillende system for kvalitetssikring av utdanningen?

Den sakkyndige komiteen har i sitt mandat å vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet ved Universitetet i Nordland som helhet er tilfredsstillende i forhold til gjeldende forskrift og NOKUTs evalueringskriterier. Komiteen har derfor, i tråd med *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning*, og utover det som er anført i kapittel 3, vurdert systemets strukturelle oppbygging, den dokumentasjon det frambringer og de vurderinger av utdanningskvalitet som institusjonen selv gjør. Komiteen har sett på hvorvidt systemet er klart beskrevet og angir målsettinger, prosesser, aktører og fora som inngår. Ansvars- og arbeidsfordeling er vurdert, likeledes systemets forankring i ledelsen og i besluttede organer på ulike nivåer.

Universitetet i Nordland har ved årsskiftet 2011/2012 et system for kvalitetssikring av utdanningen som nylig er vesentlig revidert og omarbeidet. Den begrensede tiden det nye systemet har vært i funksjon innebærer at tilfanget av erfaringsdata er begrenset, hvilket gir komiteen et noe løsere fundament å bygge sine vurderinger på enn den ellers kunne ha hatt. Komiteen er imidlertid ikke i tvil om at de systembeskrivelser, planer og mål som er satt opp, legger grunnlaget for et velfungerende system.

Komiteen vil i positiv retning trekke fram Universitetet i Nordlands systematiske bruk av internrevisjoner som et særlig godt, og relativt originalt, element i institusjonens kvalitetssikringssystem. Et slikt dyptpløyende ettersyn med hvorvidt praksis i institusjonen er i tråd med beskrivelsene i Kvalitetshåndboka, og som potensielt kan ”slå ned” hvor som helst i systemets fulle bredde, vil etter komiteens syn utvilsomt bidra til sikring av studiekvaliteten.

Innføringen av fakultære studiekvalitetsrapporter framstår etter komiteens syn også som et godt og hensiktsmessig tiltak som vil fremme arbeidet med studiekvalitet. Fakultetsnivået har med dette fått en større og tydeligere rolle i kvalitetsarbeidet, hvilket, slik komiteen ser det, vil styrke institusjonens kvalitetskultur. Ansvars- og arbeidsfordelingen mellom de lokale og det sentrale studiekvalitetsutvalget framstår som tilstrekkelig tydelig avgrenset.

Studentenes muligheter for medvirkning i systemet er vel ivaretatt, og studentene har gjennomgående akseptable kunnskaper om systemet og den evalueringspraksis som inngår i dette. Institusjonen har et troverdig system for avvikshåndtering, og praktiserer/skal praktisere brukerundersøkelser blant studentene på en måte komiteen vurderer som hensiktsmessig og vel gjennomtenkt. Likevel oppfordrer komiteen institusjonen til å sørge for bedre opplæring av tillitsvalgte på emne- og studieprogramnivå i samarbeid med studentdemokratiet, slik at studentene får ut det potensialet for medvirkning som ligger i systemet i dag. Likeså oppfordrer komiteen institusjonen til også å ta med studentenes tillitsvalgte i utarbeidelsen av evalueringer av ulike deler av studiekvaliteten, for å gi

studentenes tillitsvalgte økt innflytelse på mengde, utforming av evalueringsspørsmål og bedre forståelse for hvordan man gir tilbakemeldinger som bidrar til økt kvalitet.

Komiteen har registrert at det fremdeles finnes enkelte ”hull” i Kvalitetshåndboka, bl.a. hva rutiner for kvalitetssikring av nettbaserte studietilbud angår, og forutsetter at institusjonen vil prioritere å bygge ferdig sitt system relativt raskt. Komiteen fikk dessuten erfare at det først underveis i evalueringen ble mulig å få adgang til Kvalitetshåndboka på nett for personer utenfor universitetets eget system. Når slik tilgang nå er mulig, vil komiteen sterkt oppfordre til at Kvalitetshåndboka forblir tilgjengelig for alle.

Komiteens vurdering er at systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Nordland er tilfredsstillende, og den anbefaler at det godkjennes.

5 Komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet

Med utgangspunkt i de vurderinger som er gjort av systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Nordland, har komiteen følgende anbefalinger for videre utvikling av institusjonens kvalitetsarbeid:

- Universitetet bør vurdere tiltak som kan bidra til å styrke analyse- og vurderingsinnslaget i programrapportene (kvalitetsrapportene fra de enkelte studieprogram i fakultetenes kvalitetsrapporter). Ett slikt tiltak *kan* være å legge inn noen flere faste, spesifikke, elementer for kommentar i malene for disse rapportene.
- Institusjonen bør jobbe videre med å forbedre tallmaterialet i programrapportene. Etter komiteens vurdering er materialet pr i dag av beskjedent omfang og varierende kvalitet på mange programmer. I den grad det ikke allerede gjøres, bør det vurderes å etablere en fast rutine for å kvalitetssikre tallene med programansvarlig før de tas inn i rapportene.
- Universitetet bør prioritere arbeidet med å ferdigstille prosessbeskrivelsene av kvalitetssikring av nettstøttede og nettbaserte studier i Kvalitetshåndboka.
- Komiteen anbefaler at institusjonen sørger for at Kvalitetshåndboka også i framtiden er åpent tilgjengelig på institusjonens nettsider.
- Universitetet bør i sin videre utvikling av systemet for kvalitetssikring av utdanningen være på vakt mot at ikke det samlede evalueringstrykket for den enkelte student blir for høyt. Komiteen tilrår at institusjonen ser på muligheter for samordning av ulike evalueringer der dette kan være aktuelt.
- Komiteen vil anbefale at institusjonen vurderer å gjøre tilbakemeldinger til studentene obligatorisk på alle studentevalueringer/tilfredshetsundersøkelser. Tilbakemeldinger bør gis også i de tilfeller der evalueringresultatene ikke gir opphav til endringer.

- Institusjonen bør sørge for at det, innenfor gjeldende prosedyre for bruk av eksterne paneler, ikke går mer enn 4-5 år mellom hver gang det enkelte studieprogram blir gjenstand for ekstern vurdering.

6 Vedlegg

6.1 Dokumentasjon fra Universitetet i Nordland

Dokumentasjon mottatt forut for innledende besøk

- beskrivelse av institusjonen
- oversikt over UiNs studietilbud
- presentasjon av system for kvalitetssikring
- internrevisjon – saker 2008–2011
- avvikshåndtering – saker 2008–2011
- styrevedtak med relevans for kvalitetssystemet 2005–2011
- årlig rapportering om kvalitetsarbeidet 2005–2010
- *Status og utfordringer i kvalitetsarbeidet ved Universitetet i Nordland*

Supplerende dokumentasjon mottatt forut for hovedbesøket

- fakultetsvise studiekvalitetsrapporter, inklusive studieprogramrapporter
- eksternt panel
- kvalitetshandboka
- brukerundersøkelser
- rapport og planer
- oversikt, nettstøttede studietilbud

6.2 Program for den sakkyndige komiteens hovedbesøk ved institusjonen

Onsdag 9. november

Tid	Aktivitet - intervju/møte med	Deltagere
09.00 – 10.00	Internt møte.	Komiteen.
10.15 – 11.00	Ledergruppe	Institusjonens ledergruppe
11.15 – 12.00	SEVU – administrativt ansatte (minimum én involvert i kvalitetsarbeid)	2-4 personer
12.00 – 13.00	Lunsj	Komiteen

13.00 – 13.45	Studenter - ikke tillitsvalgte – fleksible utdanningsløp	4-6 personer. Video-/nettkonferanse
14.00 – 14.45	Representanter for praksisfeltet – fleksible utdanningsløp	4-6 personer. Video-/nettkonferanse
15.00 – 15.30	Internt møte	Komiteen
15.45 – 16.30	Vitenskapelig ansatte – fleksible utdanningsløp	4-6 personer

Torsdag 10. november

Tid	Aktivitet - intervju/møte med	Deltagere
09.00 – 10.00	Internt møte	Komiteen
10.15 – 11.00	Tillitsvalgte studenter	4-6 personer
11.15 – 12.00	Omvisning	Komiteen. Representant for institusjonen.
12.00 – 13.00	Lunsj	Komiteen
13.15 – 14.00	Programansvarlige I – ulike fakulteter	4-6 personer
14.15 – 15.00	Representanter for fakultære studiekvalitetsutvalg	4-6 personer
15.15 – 15.45	Internt møte	Komiteen
16.00 – 16.45	Læringsmiljøutvalget	4-6 personer

Fredag 11. november

Tid	Aktivitet - intervju/møte med	Deltagere
09.00 – 09.45	Internt møte	Komiteen
10.00 – 10.45	Programansvarlige II – ulike fakulteter	4-6 personer
11.00 – 11.45	Representanter for sentralt studiekvalitetsutvalg	4-6 personer
12.00 – 13.30	Lunsj og internt møte	Komiteen
13.45 – 14.15	Oppsummerings- og tilbakemeldingsmøte	Institusjonens ledergruppe
14.30- 15.30	Internt møte	Komiteen

6.3 Sakkyndig komités mandat

MANDAT FOR SAKKYNDIGE KOMITEER VED EVALUERING AV INSTITUSJONENES KVALITETSSIKRINGSSYSTEM

Fastsatt av NOKUTs styre 5. mai 2003, revidert 17.12. 2008, tilpasset Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010.

Den sakkyndige komiteen skal evaluere institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningen, og vurdere om dette er tilfredsstillende i forhold til gjeldende forskrift og NOKUTs evalueringskriterier.

Komiteen skal gi en entydig og begrunnet konklusjon om hvorvidt institusjonens system for kvalitetssikring er tilfredsstillende.

Evalueringen skal gjennomføres med en konstruktiv holdning til institusjonen, og komiteen skal også gi råd om det videre kvalitetsarbeid ved institusjonen.

Hvis evalueringen avdekker klare indikasjoner på alvorlig kvalitetssvikt i enkeltstudier, skal dette bemerkes i komiteens rapport. Komiteens vurdering skal baseres på følgende materiale:

- Institusjonens beskrivelse av kvalitetssikringssystemet.
- Dokumentasjon av utført kvalitetssikring / kvalitetsarbeid som institusjonen legger fram. Komiteen kan be om å få seg forelagt et hvilket som helst materiale som den anser at kan ha betydning for vurderingen.
- Komiteens erfaringer og funn ved institusjonsbesøk. Komiteen avgjør hvem den vil treffe og hvilke enheter den vil besøke.

Komiteen skal nedfelle sine vurderinger, konklusjoner og anbefalinger i en skriftlig rapport. Komiteen skal kvalitetssikre rapportens faktiske opplysninger før den avgis.

Komiteen arbeider på oppdrag fra og avgir sin rapport til NOKUT. Oppdraget er avsluttet når NOKUT har fattet vedtak i saken. Inntil oppdraget er avsluttet, skal de sakkyndige ikke ta del i den offentlige debatt om saken.

6.4 NOKUTs evalueringskriterier

Evalueringskriteriene finnes i Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Tilsynsforskriften), vedtatt av NOKUT 27. januar 2011, Kapittel 3.

Kvalitetssikringssystemet skal frambringe den kunnskapen som institusjonen trenger for å kunne vurdere kvaliteten i studiene. Kvalitetssikringen skal omfatte alle studietilbud som en institusjon gir, internt og eksternt, alle deler av studiet og alle formidlingsformer. Institusjonen skal ha faste rutiner og prosesser som i en årlig syklus frambringer, vurderer og anvender informasjon om det enkelte studium og om utdanningsvirksomheten generelt. Systemet skal bidra til at institusjonen vurderer resultatene i utdanningsvirksomheten, avdekker svakheter, iverksetter forbedringstiltak og foretar kontinuerlige

vurderinger med sikte på kvalitetsutvikling. Vesentlig informasjon og vurderinger skal være tilstrekkelig dokumentert.

Institusjonen utformer sitt system, hvilke data og informasjon som inngår, og hvilken dokumentasjon det frambringer ut i fra egen størrelse, faglig profil og lokale behov. Jmfør også Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1. 7.

§ 3-1 NOKUTs evaluering

1. Sakkyndige oppnevnt av NOKUT vurderer institusjonens kontinuerlige og systematiske arbeid for å sikre og forbedre kvaliteten i utdanningen.
2. De sakkyndige skal foreta en helhetlig bedømmelse av kvalitetssikringssystemet og institusjonenes aktive bruk av det, der kriteriene nevnt i § 3-1.3 ses i sammenheng, jmfør Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2.2.
3. Institusjonenes kvalitetssikringssystem evalueres ut fra følgende kriteriesett:
 - a. **Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur**
NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet fremmer bred deltakelse i kvalitetsarbeidet blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer, om det stimulerer til et kvalitetsarbeid som er preget av åpenhet engasjement og forbedringsvilje, og om informasjon og vurderinger er dokumenterte og tilgjengelige.
 - b. **Mål, plan og ledelsesforankring**
NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet er beskrevet slik at det angir de målsettinger, prosesser, aktører og fora som inngår, om det er forankret i ledelsen og besluttsende organ på de ulike nivåer, om arbeids- og ansvarsfordeling i kvalitetsarbeidet er fastsatt, og om selve kvalitetssikringssystemet gjøres til gjenstand for jevnlig evaluering og utvikling med sikte på institusjonens eget behov.
 - c. **Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene**
NOKUT skal vurdere hvorvidt sikring og vurdering i hvert enkelt igangsatt studium bygger på informasjon som innhentes systematisk og fra flere kilder, og om systemet har særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier.
 - d. **Analyse, vurdering og rapportering**
NOKUT skal vurdere hvorvidt den informasjon som systemet genererer analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledelsesnivå.
 - e. **Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring**
NOKUT skal vurdere hvorvidt tiltak for forbedringer vurderes og iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalysene som gjøres. Dette gjelder både tiltak i tilfeller av svikt i forhold til akkrediteringskravene, og tiltak for å videreutvikle studiekvaliteten.

6.5 Uttalelse fra institusjonen

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo

NASJONALT ORGAN FOR KVALITET I UTDANNINGEN	
Sak /Dok.nr.:	2009/216-14
Dato:	18.05.2012
Klass.:	522
Instans:	OER
Adm.enhet:	TILSYN

Deres ref:

Vår ref: 2009/958/436/BLI

Dato: 14.05.2012

UNIVERSITETET I NORDLAND - EVALUERING AV SYSTEM FOR KVALITETSSIKRING AV UTDANNINGEN – TILBAKEMELDING ENDELIG RAPPORT

Det vises til oversendt rapport i denne forbindelsen.

Universitetet i Nordland takker for komiteens grundige arbeid i tilknytning til evalueringen av vårt nåværende system for kvalitetssikring av utdanningen. Komiteens gjennomgang av fleksible utdanningsløp og programkvaliteten, samt de oppsummerende rådene er verdifull tilbakemelding for institusjonsledelsen.

Komiteens vurderinger og råd anses for å utgjøre nyttige bidrag og vil bli vurdert i det pågående arbeidet med å videreutvikle universitetets kvalitetssikringssystem.

Da Universitetet i Nordland ikke har hatt vedlegget til rapporten til gjennomsyn tidligere, tillater vi oss å påpeke at det i 4. kulepunkt under overskriften "Dokumentasjon mottatt forut for innledende besøk", skal stå: "Internrevisjon – saker 2008-2011".

Institusjonsledelsen har ingen kommentarer til rapportens innhold utover dette.

Med vennlig hilsen

Pål Pedersen
rektor

Stig Fossum
universitetsdirektør

Postadresse:
Universitetet i Nordland
Postboks 1490
8049 BODØ

Avdeling: Plan- og utviklingsavdelingen
E-post: postmottak@uin.no
Internett: www.uin.no
Org.nr: 970 940 243

Saksbehandler: Berit Eliassen
Telefon: 75 51 73 28
Sentralbord: 75 51 72 00
Telefaks: 75 51 74 57